

6 lipca 2020 r.

„Demokratyczny Fitness“ edukacja w zakresie praworządności dzięki wsparciu rządu USA

AMBASADA
STANÓW ZJEDNOCZONYCH AMERYKI

Nowy projekt pod nazwą „*Democracy Fitness: transforming citizens into active stakeholders via exercising democracy*”, finansowany przez Departament Stanu za pośrednictwem Ambasady USA w Warszawie, skierowany jest do uczniów szkół średnich w Polsce. Celem projektu jest wzmacnianie rozumienia wartości i procesów demokratycznych oraz partycypacji obywatelskiej. Szczególny nacisk w jego ramach zostanie położony na działania edukacyjne w obszarze praworządności, w tym trójpodziału władzy i niezależności sądownictwa. Jego start zaplanowany jest na wrzesień 2020 r.

Pełna, polska nazwa projektu to: *Demokratyczny fitness: przekształcamy obywateli w aktywnych uczestników życia publicznego poprzez ćwiczenia z demokracji*. Grant o wartości około 87 tysięcy złotych (z czego 71 tysięcy stanowi dofinansowanie z funduszy Departamentu Stanu USA), zakłada przeprowadzenie m. in. cyklu wykładów i zajęć praktycznych o historycznych korzeniach i funkcjonowaniu współczesnej amerykańskiej demokracji oraz strukturze ustrojowej i instytucjach konstytucyjnych w Polsce. Działania te, w tym m. in. symulacje rozpraw sądowych mają kształtować umiejętności potrzebne do świadomego, aktywnego uczestniczenia w życiu publicznym.

W naszej ocenie, zdrowa, nowoczesna demokracja - podobnie jak żywy organizm - wymaga regularnych ćwiczeń. Dlatego tworzący ją obywatele potrzebują odpowiedniego przygotowania i doświadczenia w jej stosowaniu. Współczesna, liberalna demokracja w swej praktyce jest w dużym stopniu realizowana przez nowe technologie - narzędzia ery cyfrowej. By w pełni i skutecznie korzystać z ich potencjału, konieczne są jednak umiejętności takie jak krytyczne myślenie, czy prowadzenie kampanii społecznych spod znaku civic advocacy, tj. obywatelskiego rzecznictwa.

Koordynatorką projektu jest Katarzyna Szczypka, wcześniej współpracowniczka prof. Leszka Balcerowicza w Forum Obywatelskiego Rozwoju oraz stypendystka Center for Global Liberty and Prosperity think-tanku Cato Institute w Waszyngtonie. Ze strony polskiej wsparcie w prowadzeniu zajęć zadeklarowali sędziowie ze stowarzyszeń Iustitia i Themis, m. in. były rzecznik Krajowej Rady Sądownictwa Waldemar Żurek oraz rzecznik Stowarzyszenia "Themis" Dariusz Mazur. Ze strony amerykańskiej zaprosiliśmy do współpracy czołowych profesorów prawa i konstytucjonalistów. Z uwagi na ograniczenia związane z pandemią COVID-19 wszystkie zajęcia będą odbywały się zdalnie.

W najbliższych tygodniach planujemy wybór szkół do udziału w projekcie - w założeniu chcemy dotrzeć do mniejszych miejscowości, uwzględniając przy tym możliwie największy przekrój geograficzny i społeczny Polski.

Projekt odpowiada na zapotrzebowanie widoczne w licznych analizach polskiego społeczeństwa po 1989 roku. Pokazują one, że Polacy w większości odgrywają rolę biernych obserwatorów i beneficjentów demokracji, a nie aktywnych obywateli. Niestety, program nauczania w polskich szkołach nie odnosi się wystarczająco do tego problemu. Tocząca się w ostatnich latach dyskusja na temat zmian w sądownictwie dodatkowo uwypukliła braki w rozumieniu podstawowych wartości i mechanizmów demokratycznych, w szczególności w obszarze praworządności. Zwiększa to podatność obywateli na narracje polityków i wiążące się z nimi często manipulacje.

Wszystkie zajęcia prowadzone w ramach projektu zostaną umieszczone w otwartym repozytorium, które wraz z programami zajęć, materiałami źródłowymi i "ściągami" w formie infografik pozwolą nauczycielom i szkołom w całej Polsce, a także rodzicom i innym potencjalnie zainteresowanym, samodzielnie przeprowadzanie podobnych zajęć. Projekt ten może mieć zatem charakter pilotażowy i stanowić swego rodzaju edukacyjną bazę do dalszego wykorzystania i rozwinięcia.

To nie pierwszy grant realizowany przez nas dzięki amerykańskim funduszom pomocowym. W latach 2015-16 nasza ukraińska filia, Hromadska Spilka Vidkryty Dialoh, wspólnie ze Społecznym Komitetem Lustracyjnym realizowała projekt pn. Oczyszczenie władzy: dlaczego jest konieczne. Było to możliwe dzięki grantowi uzyskanemu w ramach programu Fair Justice Project Amerykańskiej Agencji Rozwoju Międzynarodowego (USAID) na działania edukacyjne związane z procesem lustracji ukraińskich urzędników państwowych po rewolucji na Majdanie 2013/14.

Osoba kontaktowa: [Katarzyna Szczypska](mailto:katarzyna.szczypska@odfoundation.eu), katarzyna.szczypska@odfoundation.eu